

Anna Katrin Matras

Samskiftis- og kunningarfólk

Mentanarfløkjan

Vit eru nú komin inn í november mánaða og meira enn tríggir mánaðir farnir síðani Ólavsøkuna, tá stór fjöld av fólki leitaði sær til høvuðsstaðin at halda tjóðarhátið føroyinga. Her var, sum altíð, stórir blíðskapur, dyrnar stóðu opnar og boðið varð inn til búgvíð borð við øllum góðum frá føroyska spískamarinum. Har var turrur fiskur, turt tvøst og spik við eplum, skerpikjót, skinsakjót, rullupulsa og kjøtpylsa. Onkur hevði goymt ein ræstan bita at hava til viðskera. Onnur, serliga við ættarbondum úr Suðuroy, borðreiddu eisini við turrari gás ella dunnu. Jú hetta var ikki at forsmáa, afturat so mongum øðrum góðum mati, sum eisini varð settur á borði.

Og hesir seinastu tríggjar mánaðirnar síðani, hava føroyingar av álvará tikist við at fylla upp aftur í kaggar, í hjall og í frystiboksir. Fyrst var tað tíðin til havhestaungarnar, epli, røtur og annað grønt, sum skuldi takast upp. Fari varð eftir laksinum, sum var komin í áirnar. Og so var komið til veðragjólingarnar, sum eisini skuldu takast, áðrenn fjøllini annars skuldi gangast og allur tann góði maturin úr hesum, fáast til hølvdar. Umframt hetta hevur fleiri ferðir verið boðað til grindadráp og beint nú er tíð til haruveiðu.

Men í oktober mánaða vóru vit bráðliga eisini savnaði frammanfyri sjónvarpsskýggjan, tí lýst varð við, at danskarar høvdu vitjað klettarnar og tikið upp sjónvarpssending. Hendan skuldi lýsa støðuna her á landi, har kvinnurnar rýma við posa og sekk, tí her er ikki verandi stað fyri tær.

Sendingin skapti eina øgulgia øsing millum fólkið. Kjakið varð harðligt og mong vóru tey, sum ikki funnu seg í, at vit, fólkið og tjóðin, vórðu lýst sum afturpartað, avoldað fólki í norðurhøvum, sum fekst við at ganga á fjall, fletta og taka upp, fara á flot og stinga fliðu í fjøru og savna urtir í haga. Nei hetta vildi mong ikki kennast við, tí dagligdagur føroyinga í dag verður fyltur av øðrum og meira modernaðum og spennandi avbjóðingum. Stutt sagt eru vit so nógv meira global enn hendan myndin av okkum. Nei nútíðar føringurin gongur upp í onnur ting og er komin mist líka langt, sum hini í stóru altjóða gjørdu verðini.

Tá var tað, at eg aftur fór at hugsa um alt tað vælsmakkandi av matarborðinum, sum vit føroyingar við stoltleika bjóða inn til. Ikki bara á Ólavsøku, men eisini til onnur høvi, og tað kring alt landið. Talan er um ymisk høvi, alt frá festivalum, til føðingardagar, próvveitslur, konfirmatiónir og aðrar veitslur. Hví vilja vit ikki kennast við hendan partin av okkara samleika? Har vit í felagsskapi savnast um at fáa til vega rávøruna til hendan góða matin, sum er eitt eyðkenni fyri okkara samleika? Eitt eyðkenni, sum er og framyvir fer at verða avgerandi fyri, at vit av umheiminum fara at verða roknaði, sum tann serliga og spennandi tjóðin og mentanin í alheiminum.

Tað er gott, at eisini okkara oyggjaland er partur av altjóðagerðini og tekur til sín góð og spennandi nýggj átøk og mentanir. Men lat okkum ikki skammast av og goyma burtur okkara aldargomlu mentan, sum hevur lagt og enn leggur, lunnar undir okkara samfelag. Tað er hendan, sum hevur gjørt og enn ger okkum til eina spennandi tjóð, sum umheimurin leggur í at kenna og vitja.

KJAK

Geva við vinstu, taka við høgru

Sigert Patursson

Formaður Bóndafelag Føroya - bondi.fo

Herfyri frættist um uppsagnir á Allmennum royndum og ráðgeving (Royndarstøðini í Kollafirði), tað vísti seg at vera Fiskimálaráðið sum hevur ordrað sparingar fyri yvir eina millión krónur á royndarstøðini, ella næstan 40% av samlaðu játtanini til hendan stovn undir landin-um, hetta má vera eindømi at ein stovnur missir so stóran part av síni játtan eftir ein-um ári, tá ikki talan er um beinleiðis niðurleggjan av virkseminnum.

Allmennar royndir og ráð-geving, tað sum vit vanlig rópa royndarstøðin, hevur umfatað royndar og granskingarvirk-semi í landbúnaðarhøpi í Føroyum nú í skjótt 100 ár,

upprunaliga vóru fleiri støðir í Føroyum, men í 1980´unum var farið undir at gera royndarstøðina í Kollafirði, ambisjónin var høg, men royndarstøðin fekk ongantið møguleikan at prógva sítt virði, í 80´unum var játtanin uml 5 mio. Kr møguliga svarandi til 9-10 mio í dagsins virði, og var eisini nakað virksemi tá, men áðrenn veruligt úrslit kom burturúr royndarstøðini, rakti kreppan landið, og at kalla alt virksemi helt uppat, játtanin hevur síðan verið á so lág, at ikki hevur verið rúm fyri nøkrum verðuligum virksemi, ið hoyrir slíkum stovni til.

Tó skal sigast, at kjarnu virksemi hjá royndarstøðini øll árinu líka til nú, hevur ver-ið mjólkaeftirlit, ísáðing og beinleiðis ráðgeving. Hetta eru alt grundleggjandi tænastr, sum mjólkarframleiðslan illa/ ikki kann vera fyri uttan.

Fullur av hevndarhuga og hatri!

Frank Davidsen

Góða mamma tað var ikki eg dreingirnir teir fyrdu meg fyri meg í díkið flentu so í díkið

Hevði ikki ætlað at langt um tjakið, men nú hatri og runublakanin hjá Gerard Lognberg í móti formanni Javnaðarflokksins og floks-umboðunum áhaldandi verða viðgjørd. Sum" einasti sannleikin" so kann eg ikki bara mær við at koma við nøkrum viðmerkingum.

Omanfyristandandi barna-rím hóskar so sera væl til Gerard Lognberg. Hetta at spæla offurrolluna, í staðin fyri at taka í egnan barm. Tað sæst á øllum brøgdum, at hansara hjarta ongantið hevur havt tað minsta við Javnaðarpolitikk at gera. Og ein kann siga, at spottarin kann koma í spottarans stað, nú hann av øllum alvi roynir at karaktermyrða sín fyrrverandi formann, eins og tann flokk, sum hann bæði politiskt og fíggjarliga hevur notið gott av.

Og at hann skal tora at taka patent uppá at vera verji verkamanna og kvinnum, meðan " hini " í flokkinum bara tosa Tað vísur fyri tað fyrsta hvussu lítil virð-ingin er fyri hansara parta-monnum.Harnæst vísur tað eisini hvussu lítlan virðing hann hevur fyri tí vanliga manninum. Tað var ikki gott nokk hjá hesum manni at fáa

út í móti 40.000 krónur um mánaðan + " koyripeningin ". Nei, ístaðin fyri at lata annan taka yvir borgarstjórasessin, so er mammon í honum so sterkur, at afturat løg-tingslønini, so metir hann seg verða føddan borgastjóra. Men hvør veit, kanska hevur hann latið borgarstjóralønina til vælgerðandi endamál.

Jú hann kann gott reypa av, at hann er farin tíðliga til skips at tjena pengar, og hvussu trongum korum hann livdi undir.Tað eru tað mangir undan honum sum hava roynt tað, uttan at fara út í fjølmiðlarnar at profilera seg politiskt. Sjálv-ur stóð undirritaði faðir og móðurleysur bert 11 ára gamal, og tað var ikki altíð so hugaligt. Hann kann eisini reypa sær alment um hvussu nógvar atkvøður hann fekk til seinasta val. Eisini kann hann alment koma við ósannindum um, at javnaðarflokkurin verður styrdur av nøkrum fáum, og at alt er gingið fyri seg aftanfyri stongdar dyr.

Hann kann eisini koma við ósannindum um, at for-maður flokksins ikki hevur viljað tosa við seg. Gamalt var at vargur antin stoytur seg oman, ella er einki annað til at taka, at skjóta hann. Gerard Lognberg hevur sum tann konfliktsøkjandi persónur hann er, sjálvur stoytt seg út úr Javnaðarflokkinum.

Men honum líkt, so hevur hann tikið patent uppá sann-leikan, so alt sum formaður

Mjólkaeftirlitið byrjaði í 30´unum, við at viga og skráseta mjólkarfram-leiðsl-una í Føroyum, í 50´unum var eisini fari at ísáða neytini, fyri at betra um kynbótaarbeiði, og við tí fáa betri neyt, samstundis sum ráðgeving í samband við fóðing v.m. var uppbygd.

Hesar tænastr eru stýr-ingsamboð hjá mjólkarfram-leiðsluni, bæði tá hugsa verður beinleiðis um góðskuna á mjólkini, fóðring av neytum og ikki minst um kynsbótaarbeiði sum gjørt verður hvønn dag fyri at fáa sum mest burturúr, bónda og brúkara at gagni. Eisini ber í ávísan mun til at meta um heilsustøðuna hjá hvørjari kúgv sær, við tí vitan hetta eftirlit gevur.

Við eini slikari eftirlitsskipan sum omanfyri nevnt, fæst eisini ein rúgva av hagtølum, so at vinnan og onnur allatið kunnu

síggja hvørjum støði vit eru á og samanbera við okkara grannar.

Sum støðan er nú, eru, ella vera hesar skipanir niður-lagdar heilt skjótt, og fólk við hollari vitan á økinum eru søgd úr starvi.

Tað løgna við øllum er, at í vár samtykti løgtingið eina lógarbroying, hvar nakað av eyka peningi verður játtaður neytahaldunum í Føroyum, so at vinnan ikki heldur uppat, og i heyst niðurleggur landstýrið tey mest grundleggjandi stýri-amboðini, vinnan hevur fyri at tryggja eina framgongd og at framleiðslan er á einum støði, sum kann góðtakast.

Tosa um at "geva við vinstu og taka við høgru"

Bóndafelag Føroya vil við hesum heita á myndugleik-arnar, um at bera so í bandi at hesar tænastr vera varðveitar vinnuni og samfelagnum at gagni.

Men sambært honum so

skuldu listafólkini ikki fáa eitt oyra, fyri at sita á reyvuni og einki gera. So meðan hann liggur flatur í luftini, og roynur at arbeiða fyri sína harttjentu løn, sita listafólkini bara og fjasast við okkurt hissini.

Eingin sum helst ivi er um, at við Aksel V. Johannesn hevur Javnaðarflokkurin fing-ið ein formann ið hevur allar tær politisku dygdir ið krevjast av einum formanni fyri ein flokk, sum hevur myndað politiska spektrumi seinastu hálvu øldina.

Fyri tað fyrsta so er hann úr góðum politiskum bergi brotin, dámligur og semjusøkjandi, ið ber boð um ein gløggan politikara. Hinvegin so hevur hann gjørt púra greitt, at tá i Javnaðarflokkuri bjóðar seg fram til at gerast stjórnar-berandi, mega veljarar og samstarvspartar kunna lita á flokkin, og tey mandat ið flokkurin bjóðar seg fram við.

Hevði Gerard Lognbeg fingið durafjórðingin í 2008, tá hann tók seg úr CHE samgonguni, so hevði Aksel V. Johannesen í hesum døgum ikki sitið eftir við apuni, sum tikið verður til.

Tí kravdi tað politiska styrki at taka tað støðu, sum flest allir javnaðarveljarir hava bíða eftir. Nevnliga at skapa fortreytir fyri stabiliteti í flokkinum. Og er tað veruliga so at onnur løgtingsumboð halda sína tign standa omanfyri flokkin, so eiga tey eisini at taka avleiðingarnar av tí.